

**Az Európa jövőjéről szóló
konferenciával foglalkozó
ad hoc csoport**

ÁLLÁSFOGLALÁS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Gondoljuk újra Európát

Az EGSZB állásfoglalása az Európa jövőjéről szóló konferenciáról

Előadók: **Stefano Mallia** (I. Csoport)
Oliver Röpké (II. Csoport)
Séamus Boland (III. Csoport)

A 2021. április 27–28-i plenáris ülésén (az április 27-i ülésnapon) az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 228 szavazattal 1 ellenében, 5 tartózkodás mellett fogadta az alábbi állásfoglalást.

- 1.1 Az Európa jövőjéről szóló konferencia (a továbbiakban: a konferencia) egyedülálló lehetőséget kínál arra, hogy Európa újra kapcsolatba lépjen és párbeszédet folytasson az európai polgárokkal, többek között a civil társadalmi szereplőkön keresztül, biztosítandó számukra, hogy érdemben beleszólhassanak közös jövőjükbe. Eljött az ideje, hogy valóra váltsuk az Európai Unióról szóló szerződés 11. cikkének ígéretét, és lehetőséget adjunk a polgároknak és az érdekképviseleti szervezeteknek, hogy az Unió bármely területen végzett tevékenységéről véleményt nyilváníthassanak, és azokat nyilvánosan megvitathassák, valamint annak, hogy az érdekképviseleti szervezetekkel és a civil társadalommal nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tartsunk fenn.
- 1.2 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) szerint a konferencia sikere attól is függ majd, hogy a mindennapi élet realitásai alapján képes lesz-e Európát oly módon újragondolni, hogy azt az európai polgárok magukénak érezhessék. Ennek az újragondolt értelmezési keretnek többnek kell lennie az eredmények pusztá felsorolásánál: konkrét racionális és érzelmi kötődést kell kialakítani az EU és polgárai között. A körvonalazódó „à la carte” Európa elkerülése érdekében a stratégiai témákat közös perspektívába kell helyezni. A cél az, hogy közös értékek alapján újra felfedezzük és megújítsuk az oly szükséges közösségi érzést, új lendületet adva ezzel Európának, hogy az képes legyen szembenézni a jelenlegi és jövőbeli kihívásokkal.
- 1.3 Az EGSZB-nek valamennyi tagállamban mélyen gyökerező kapcsolatai vannak az élet minden területén ténykedő szereplőkkel (munkáltatókkal, szakszervezetekkel, a civil társadalommal általában). Ennek köszönhetően a leginkább alkalmas arra, hogy bevonja a szervezett civil társadalmat, *mivel ehhez rendelkezésére állnak a megfelelő hálózatok. Ez az EGSZB alapvető célja, és e téren vitathatatlan ismeretekkel rendelkezik.* Kulcsfontosságú, hogy az EGSZB állandóan részt vegyen a konferencia teljes folyamatában, beleértve a végrehajtó testületet is.
- 1.4 Az EGSZB-nek teljes mértékben be kell épülnie a konferencia irányításába; célja, hogy határozott és világos javaslatokat nyújtson az Unióról az elkövetkező évtizedekre vonatkozóan alkotott értelmezési kerete és jövőképe alapján. Az EGSZB megismétli szilárd meggyőződését, hogy a konferenciának olyan javaslatokat és megoldásokat kell nyújtania, amelyek valódi kézzelfogható változást hoznak az EU polgárai számára. Ezért létfontosságú, hogy a konferencia konkrét és mérhető haladást érjen el, és ne csak nem kötelező erejű, sehova sem vezető vitákhoz vezessen a polgárokkal. Így Maroš Šefčovič európai bizottsági alelnök javaslata, hogy a konferencia következtetéseit beépítsék az Európai Bizottság 2022-es munkaprogramjába, a helyes irányba mutat. Ez egy olyan döntő pont, amely alátámasztja e politikai folyamat egészének hitelességét és törekvését.
- 1.5 A konferencia irányításának meg kell határoznia a polgárok és a civil társadalom részvételének hatókörét és célját, ezeket pedig már a konferencia kezdetekor meg kell fogalmazni. A részvételi eszközök céljának ismerete elősegítheti a célkitűzések és a rendelkezésre álló eszközök összehangolását mind a folyamat megtervezésében, mind a költségvetésben. Az irányításnak minden bizonnyal a részvétel különböző formáit és módszereit kell igénybe vennie az adott

időpontban elért fázistól és szinttől függően, és módot kell találnia arra, hogy megszólítsa azokat az európaiakat, akik maguktól nem vennének részt. A polgárok és a civil társadalom közreműködését a politikusoknak és az intézményeknek fel kell karolniuk, illetve a döntésekben figyelembe kell venniük, különben az e gyakorlatokba vetett bizalom elillanhat. Kerülni kell a túlságosan nagy elvárásokat. Visszajelzési mechanizmus fogja biztosítani, hogy a konferencia rendezvényein kifejtett elképzelések uniós fellépésre irányuló, konkrét ajánlásokat eredményezzenek.

- 1.6 A konferencia rövid időkerete valamennyi résztvevőt korlátok közé szorít. Ezért a konferenciát egy olyan állandó folyamat kiinduló pontjaként kell értelmezni, amely erre a kezdeti időszakra építve az európai polgárokkal folytatott kapcsolattartás fokozását célozza. Meg kell ragadni ezt a lehetőséget, hogy paradigmaváltást érzünk el, és magasabb szintű törekvéseket fogadjunk el a szakpolitikai területeken, beleértve a gazdaság-, szociális és környezetvédelmi politikát is.
- 1.7 A konferencia tanácskozásait minden szereplőnek figyelemmel kell kísérnie, és azok iránt nyitott hozzáállást kell tanúsítaniuk: nem szabad elhamarkodott következtetéseket levonniuk a következő lépésekről, és az összes lehetőséget figyelembe kell venniük. Ezt szem előtt tartva az elmúlt években elindult néhány uniós kezdeményezés és eszköz, amelyeket most meg kell valósítani. Elő kell mozdítani a végrehajtás rendszeres nyomon követését, valamint naprakész információkat kell szolgáltatni az elfogadott intézkedések és a rendelkezésre álló eszközök terén uniós szinten elért haladásról.

2. Gondoljuk újra Európát – Európa, ahol jó élni, és jól lehet boldogulni

- 2.1 Mindezek alapján az EGSZB Európa újragondolását javasolja, mégpedig olyan módon, amely összekapcsolja Európa távoli és közelmúltját a jelenel, és a határokon átnyúló együttműködésen és az Európa népei közötti kapcsolatok megerősítésén alapuló jövőképet biztosít. Emellett az újragondolt értelmezési keretnek a szolidaritás, a társadalmi igazságosság, a nemzedékek közötti együttműködés, a nemek közötti egyenlőség, a fenntartható jólét és a méltányos zöld és digitális átállás értékeiben kell gyökereznie. Elengedhetetlen, hogy kihasználjuk ezen értékek széles körű támogatottságát, hogy a fenntarthatóságra való átállás érdekében újragondoljuk növekedési és irányítási modelljeinket, egyenlőbb társadalmat építsünk, és a civil társadalmi szervezeteket helyezzük a helyreállítás és fellendülés középpontjába.

Polgárainknak olyan Európára van szükségük, amely:

- elismeri, hogy a civil társadalom a közjó őre, és nélkülözhetetlen az Európa közös kihívásaira adott megoldások azonosításához;
- a Covid19-válság utáni igazságos és fenntartható helyreállításra összpontosít, amely kijelöli az utat a befogadóbb társadalom felé, és kiépíti a hosszú távú versenyképességet, teljes mértékben figyelembe véve az uniós tagállamokban végbemenő, egymással összefonódó társadalmi, gazdasági, demográfiai és ágazati válságokat, a zöld és digitális átállás szükségességét, valamint a világválság által kiváltott hosszabb távú strukturális változásokat. Teljes körű támogatást kell nyújtani Európa gazdaságának, hogy helyreállítsa korábbi pozícióját, figyelembe véve a felzárkózás, a nagyobb kohézió, a szociális védelem, a

közszolgáltatásokba történő nagyobb mértékű beruházások, a fenntartható fejlődési célok és a szegénység csökkentésének szükségességét;

- támogatja a gazdasági és társadalmi helyreállítást, a vállalkozói készségeket, a méltányos átállást, a minőségi munkahelyek létrehozását, az oktatás és a készségek megszerzését, az innovációt, az infrastrukturális és szociális beruházásokat, a dekarbonizációt, a digitalizációt, az egységes piac kiteljesítését és a gazdasági és monetáris integrációt;
- megvédi valamennyi polgárát, beleértve a legmarginalizáltabb helyzetű polgárokat is, óvja egészségüket, biztonságukat és jóllétüket, valamint a környezetet és a biológiai sokféleséget;
- tiszteletben tartja és előmozdítja a sokszínűséget, a nemek közötti egyenlőséget, az alapvető jogokat, a demokráciát, a társadalmi párbeszédet és az inkluzív kormányzást;
- a multilateralizmuson, valamint a demokrácia és jogállamiság, az emberi jogok, a szociális párbeszéd, a fenntartható fejlődési célok, a diplomácia és a nyitott, tisztességes és fenntartható kereskedelem előmozdításán keresztül támogatja a békét, a biztonságot és a fejlődést a világban.

2.2 Az EGSZB egyöntetűen elismeri, hogy a kettős – zöld és digitális – átállás kiemelkedően fontos szerepet játszik Európa fenntartható versenyképességének, szolidaritásának és a jövőbeli válságok kezelésére vonatkozó rezilienciájának megerősítésében. A Covid19-világjárvány a legsúlyosabb válság, amellyel az EU létrehozása óta szembesült. A világjárvány még sürgetőbbé tette, hogy az EU határozott és következetes válaszokat tudjon adni az Unió politikai, egészségügyi, gazdasági és társadalmi dimenzióinak javítása érdekében. Ez a konferencia egyedülálló lehetőséget kínál arra, hogy az EU elérje ezt az eredményt.

A közös európai megközelítés szükségességére a Covid19 polgárainkra, társadalmainkra és gazdaságainkra gyakorolt hatása is rávilágított. A világjárvány megmutatta, hogy erős indokok szólnak a közös cselekvés mellett, azonban feltárta azokat a gyenge pontokat is, amelyek abban jelentkeznek, ahogy Európa kezeli az ilyen alapvető kihívásokat. Az „állandó válság” korában az EU-nak meg kell erősítenie válságkezelési képességét, hogy olyan eredményeket érjen el, amelyeket az európai polgárok elvárnak és megérdemelnek.

2.3 Ez a válság azt is nyilvánvalóvá tette, hogy az EU-nak nagyobb erőfeszítéseket kell szentelnie annak biztosítására, hogy a vállalkozások, munkavállalók és a szegénységgel és társadalmi kirekesztettséggel szembesülő emberek megfelelő védelemben részesüljenek a közelmúltbeli és jövőbeli kihívások hatásaival szemben. A Covid19 arra is rámutatott, hogy támogatni kell a fenntartható versenyképességet, és Unió-szerte növelni kell a jó minőségű egészségügybe, gondozásba, oktatásba és szociális szolgáltatásokba történő beruházásokat. Döntő szerepe lesz az uniós szintű egészségügyi koordináció további javításának, a határokon átnyúló egészségügyi fenyegetések jobb kezelésének és az uniós egészségügyi rendszerek megerősítésének.

2.4 Az EU számíthat fő erősségeire, például a belső piacára, amely a világ egyik legnagyobb piaca, továbbá alapvető értékeire¹, amelyek nem képezhetik alku tárgyát, és amelyek szerves részét képezik az európai társadalomnak és demokráciának. Számíthat emellett a szolidaritásra, amit bizonyított az ambiciózus Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz is, amely megköveteli a

¹ Az EUSZ 2. cikke.

nemzeti helyreállítási tervek hatékony végrehajtását. Az EU-nak végső soron arra kell törekednie, hogy megerősítse a szociális piacgazdasági modellt, ahol a fenntartható, versenyképes gazdaság együtt jár a fejlett szociálpolitikával. Ebből az következik, hogy az előremutató út az európai zöld megállapodás megvalósítása, amelyet az EGSZB már kezdetektől fogva üdvözölt. A zöld megállapodás Európa új növekedési stratégiája, amelynek középpontjában a jólét, a fenntarthatóság és a társadalmi igazságosság áll. A klímasemleges életmódra való méltányos átállás, a jó minőségű munkahelyek előmozdítása, valamint a fenntartható vállalkozói szellem és az innováció – ezen belül a körforgásos gazdaság és a szociális gazdaság – támogatása kiemelt fontossággal bír majd a fellendülő Európa számára.

- 2.5 Az EU azonban erőteljes kihívásokkal szembesül: a világválság a tagállamok között és azokon belül is fokozza, nem pedig csökkenti az egyenlőtlenségeket. Ezért kettős célt kell követni: tovább kell erősíteni az európai gazdaság és mindenfajta méretű vállalkozás, különösen a kkv-k fenntartható versenyképességét, ugyanakkor Európának ambiciózusabbá és konkrétabbá kell tennie a szociális dimenziót, hogy senkit se hagyjanak magára.
- 2.6 Értékeinek védelme és prioritásainak megvalósítása érdekében az EU-nak egyben pozitív szerepet kell játszania a nemzetközi gazdasági szférában. Egy olyan világban, amelyet az erőteljes verseny és a kemény súrlódások jellemeznek nemcsak gazdasági, hanem politikai szinten is, az Uniónak olyan globális szereplővé kell válnia, amely hatékonyabban tudja védelmezni érdekeit és értékeit. A nyitott stratégiai autonómia bizonyos fokának elérését – amely fenntartja az EU képességét arra, hogy fellépjen a döntő fontosságú gazdasági területeken – egyensúlyba kell hozni azzal, hogy az EU kész együttműködni a közös kihívások, például az éghajlatváltozás megoldásainak előmozdításában, valamint a szabályokon alapuló multilaterális rendszer megerősítésében.
- 2.7 A világválság rámutatott arra, hogy erős és reziliens európai ipari bázisra van szükség. Európának ambiciózus iparpolitikára van szüksége, amely előmozdítja a kettős – digitális és fenntarthatósági – átállást, miközben javítja Európa globális versenyképességét. Az új iparpolitikának a különböző szakpolitikák (köztük a kereskedelem-, a kutatás- és energiapolitika) széles körét felhasználva folyamatosan elébe kell mennie a legfontosabb jövőbeli gazdasági ágazatoknak és mozgatórugóknak, megteremtve a keretfeltételeket – köztük a szükséges készségprofilokat – ahhoz, hogy az európai ipar a globális technológia és innováció élvonalában maradjon, és jó minőségű munkahelyeket és fenntartható növekedést teremtsen Európa számára. A versenyképesség, a fenntarthatóság és a társadalmi igazságosság egyidejű megvalósítása meg fogja őrizni Európa társadalmi-gazdasági modelljét a jövő számára.
- 2.8 Létfonosságú, hogy az EU felhasználja ezt a lehetőséget ipari ágazatainak és ellátási láncainak korszerűsítésére és átalakítására, hogy azok versenyképesek maradjanak az alacsonyabb kibocsátású világban. A hosszú távú átalakulási folyamatokkal összefüggő kihívások kezeléséhez a politikai döntéshozóknak, a szociális partnereknek, a civil társadalmi szervezeteknek, valamint az érintett országok és régiók fő érdekelt feleinek fel kell készülniük a változásra, és aktívan kezelniük kell az átállást. A szociális párbeszéd, a munkavállalók és képviselői szervezeteik tájékoztatása, valamint a velük folytatott egyeztetés kulcsfontosságú az átállás előretökintő kezelésében. Ennek döntő jelentősége lesz Európa számára, mivel Európa csak akkor lehet sikeres, ha a vállalatokat és a munkavállalókat is a helyreállítás és a jövőbeli szakpolitikák

középpontjába helyezi. A versenyképességnek és a befogadó jellegnek együtt kell járnia: a gazdasági szempontból legjobban teljesítő tagállamok azok, amelyek a legmagasabb szintű szociális normákkal rendelkeznek, nem pedig fordítva.

3. **Az EGSZB szerepe**

- 3.1 Az EGSZB saját szerepének megerősítése szükségessé teszi, hogy bizonyítsa tanácsadó szervként betöltött jelentőségét és hozzáadott értékét, ami azon az egyedi szerepen alapul, hogy hidat képez 1) a politikai döntéshozók és civil társadalom; 2) a civil társadalom különböző szereplői; és 3) a nemzeti és európai szintű szereplők között. Különösen olyan transznacionális vitát kell kezdeményeznie, amely összekapcsolja egymással az Európával kapcsolatos, tagállami szintű vitákat.
- 3.2 Az EGSZB álláspontjának valódi vitán kell alapulnia, amely a civil társadalom szereplőinek hozzájárulásával kezdődik, és amelyet alulról szerveződve dolgoznak ki. Ez az egyetlen olyan megközelítés, amely biztosítja, hogy minden szempontot figyelembe vegyenek, és amely egyértelmű és hatékony eredményeket hoz.
- 3.3 Együttműködést kell kialakítani a Régiók Bizottságával (RB), és közösen helyi szintű végrehajtási missziókat kell szervezni, teljes mértékben tiszteletben tartva a két intézmény eltérő, ám egymást kiegészítő hatásköreit.
- 3.4 Az EGSZB-t felkérték, hogy a konferencia plenáris ülésére küldött tagjain és a végrehajtó testületbe küldött megfigyelőin keresztül a konferencia és a civil társadalmat képviselő nemzeti szervezetek közötti intézményi közvetítőként járjon el.
- 3.5 Az EGSZB-nek van egy ad hoc munkacsoportja. Ez az ad hoc munkacsoport meghatározta a menetrendet, amelynek céljai a következők:
 - azon módszerek javítása, amelyeken keresztül bevonják a civil társadalom szereplőit, és felveszik velük a kapcsolatot, különösen azáltal, hogy kapcsolatot teremtenek az EGSZB tagjainak helyi szervezeteivel, és aktivizálják azokat;
 - az EGSZB saját szerepének és befolyásának fokozása és megerősítése;
 - a civil társadalom strukturált hozzájárulásának biztosítása az uniós politikai döntéshozók felé azáltal, hogy megfelelő javaslatokat tesznek a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Bizottságnak arról, hogyan lehetne javítani az EU működését és az EGSZB jogalkotási eljárásban végzett munkáját;
- 3.6 beszámolni a tagállamokban és a konferencián folytatott vitákról és párbeszégekről az EGSZB plenáris ülésén, amelyen részt vesznek az Európai Parlament képviselői (EP-képviselők), az RB tagjai, az európai biztosok és a Tanácsban ülésező miniszterek.

4. **Következtetések**

A jövő, amelyet akarunk: vezető szerepben a civil társadalom

- 4.1 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Uniónak egy erős, közös értelmezési keretre van szüksége.

Ebben az értelemben Európát úgy kell tekinteni, mint: 1) a közös alapvető értékek, mint például a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság örét; 2) a fenntarthatóság, a nyitott és szabad kereskedelem és a multilateralizmus globális támogatóját; 3) egy olyan gazdasági és társadalmi modell biztos bázisát, amely egy belső határok nélküli térségben folyó tisztességes versenyen és a szolidaritáson alapul; és 4) a fenntartható jólét előmozdítóját, amelynek középpontjában az erős európai civil társadalom áll.

- 4.2 Az Európa jövőjéről szóló konferenciát olyan eszközzé kell tenni, amelynek révén tartós változásokat tudunk elérni az EU-ban, ideértve a polgárok és a szervezett civil társadalom nagyobb mértékű és érdemibb bevonását is az európai közéletbe. E folyamat első lépéseként a civil társadalomnak partnerségben és szorosan együttműködve kell dolgoznia, miközben hálózatot épít, kicseréli a bevált gyakorlatokat és konszenzusra törekszik.
- 4.3 A civil társadalmi szervezeteknek döntő szerepük van a napjaink kihívásaira adott megoldások azonosításában. Az EGSZB azt kéri, hogy az EU és a nemzeti hatóságok ismerjék el a szervezett civil társadalom alapvető szerepét a bizalom megteremtésében, a közvélemény formálásában és a pozitív változások előmozdításában. Szintén elengedhetetlenül fontos, hogy az EU támogassa a civil társadalmi szervezetek központi szerepét az európai értékek, a demokrácia, az alapvető jogok és a jogállamiság előmozdításában, valamint az illiberalizmus és a populizmus terjedésével és a „zsugorodó civil mozgástérrel” szembeni védelmében.
- 4.4 Az EU megújításának és társadalmi-gazdasági helyreállításának kulcsa annak biztosítása, hogy a társadalom minden részét ténylegesen bevonják az uniós politikák – különösen a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek és a jövőbeli nemzeti reformprogramok – közös megtervezésébe, a közös részvételbe, valamint a tervek és programok közös végrehajtásába és értékelésébe. Ehhez fel kell használni a meglévő konzultációs struktúrákat – például az európai szemeszter folyamatát –, valamint kifejezetten el kell ismerni a civil társadalom szereplőit mint kritikus végrehajtási partnereket és kedvezményezetteket.
- 4.5 Az ilyen reziliens, egyenlő és fenntartható társadalmak elképzelése és felépítése alulról szerveződő kezdeményezéseket igényel, amelyek magukban foglalják a jóllét és a fejlődés új, a bruttó hazai termék (GDP) túlmutató fogalommeghatározásait, miközben tiszteletben tartják a polgárok véleményét és jogait. Rendkívül fontos az is, hogy a világjárvány alatt bevezetett jogkorlátozások a Covid19 utáni időszakban ne maradhassanak fenn.
- 4.6 Végezetül az EGSZB azt is elengedhetetlennek tartja, hogy folyamatosan értékeljék a javasolt intézkedéseket és szakpolitikai intézkedéseket. Az EGSZB jelentős mértékben hozzá fog járulni ehhez a folyamathoz, mivel tapasztalatokkal és ismeretekkel rendelkezik arról, hogyan lehet párbeszédet kezdeményezni a polgárokkal a társadalom egészében, valamennyi uniós tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2021. április 27-én.

Christa Schweng
az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnöke